

Hükümeten daha dinamik bir faaliyet beklemek hakkımızdır. (Alkışlar).

AHMET BOZBAY (Kütahya) — Sayın arkadaşlarım, 1948 mali yılı bütçesini görüşmek üzere bugün burada toplanmış bulunuyoruz. Benden evvel birçok hatipler bu kürsüden bütçemiz hakkında acı ve tatlı tenkitlerde bulundular. Netice itibariyle hemen hepsi bugünkü şartları pek gözönünde bulundurmadan Hükümetin bütçe işlerinde biraz hassas hareket etmediği kaydedilmektedir. Benim de tenkitde değer mâruzatım bulunmakla beraber umumiyetle bu fikirlere iştirak edecek durumda değilim. Bütçe üzerinde tetkikler yaptık, bütçenin yüz küsür milyon lira açığı vardır, bu açık niçin kapatılmamıştır, yine niçin bütçe tevazün ettirilmemiştir. Düşüdüüm, kendisinden bir kırpıntı yapmak lâzım. Sayın hatiplerinde söylediği ve yazılarında da uzunboyulu okudukları gibi, ziraat alanında geriyiz, iktisatta geriyiz, Millî Savunmanın tahsisatı azdır, Bayındırlığa verilen para azdır. Tarımın ise çok azdır. Şuhalde 376 milyon lira bütçeden tahsisat alan Millî Savunma bütçesini azaltmak imkânını acaba bulabilecek miyiz? Hayır. Çünkü daha istiyoruz. Millî Eğitim bütçesi. Mekteplerin adedini çoğaltmak amacındayız. 106 milyonluk Millî Eğitim ödeneklerini de daratabilecek miyiz? Ona da imkân yok. Uzatmıyayın, Adalet, Sağlık ve Tarım, ki bunların hepsi de böyle. Bunların yekûnu 919 milyon tutuyor geride daha diğer bütçeler. Yani Emniyet teşkilâtına ayrılan ödenekler var, Ticaret, Ulaştırma var; var, var. Şuhalde bence bu işlerde bir idare noksanlığı görülüyor. Türk Milletinin kalkınması için çok paraya ihtiyacı olduğu açıktır bütçelerimizin daha çok seneler milyarları aşmasını temin etmek hepimizin arzularındandır. Şimdi, öte taraftan idare işlerinin noksanlığı ve bazı işlerde füzuli masrafların çokluğu, dairelere mufraşat için konulan tahsisatın çokluğu, bunlar mevzu bahis edilmektedir. Fakat bugün bir dairenin kendisine göre ihtiyacını temin etmesi de bir zaruret ve bir vazifedir. Şimdi, idari işlerde arkadaşlar aksaklık olduğunu buyurdular. İdari işler iyi yürümüyor. Halkın işleri gününününe çıkarılmıyor. Evet, ben de bu fikirlere iştirak ediyorum. Esasen halkımızın en çok dedikodu mevzuu yaptığı şeylerden biri de budur. Fakat idari teş-

kilâtımızda feragatle, fedakârlıkla vazifesini benimseyerek hizmet eden memur ve idare âmirleriniz de halen mevcuttur. Bunların çeşitli işleri başarmakta olduğunu gözümüzle tecrübelerimizle görmekteyiz.

Bazen da ufak bir idare âmiri halkın ufak bir işini görmemesi dolayısıyla işi aksatmakta, kalb kırmakta ve işin günlerce sürüncemede kalmasına sebep olmaktadır. Bendenizce esas sıkıntı buradadır. Hükümetimiz ve arkadaşlarımız bu mevzuları bu Mecliste 1,5 senedenberi geceli gündüzlü hemen her toplantısında mevzu bahis etmiştir. Hükümet Başkanımız ve Hükümet erkânımız bunları herhalde esaslı olarak gözönüne alıp Türk Milletinin işlerinin daha dikkatli ve daha verimli gitmesine çalışmakta olduğuna eminiz. Bu da birgünde, beş günde, bir ayda, iki ayda olur işlerden değildir.

Hayat pahalılığı. Evet hayat pahalılığı vardır. Bugünkü hayatı 1939 senesine ve daha evvelki senelerdeki hayat seviyesine indirmek kimsenin yapacağı birşey değildir. Fakat bugün 1939 dan evvel 3 kuruşa satılan bir kilo buğdayı bir çiftçi olmak sıfatıyla, bugünkü fiyattan daha fazla satınmasını ben de istiyorum, Hükümet imkân dâhilinde bunu da değerlendirecektir.

Şimdi Adalet işlerine geçiyorum:

Adalet işlerinde, Hükümet diyorki Adalet köylünün ayağına gidecektir. Halk ve köylü adaletin ayağına da gitmektedir. Yalnız adaleti idare eden âdil ellerin tam randımanla çalışıp bu adaleti temin etmesi ve işlerin sürüncemede bırakmaması esasını gözönünde tutması gerekir.

Bir tebliğ memurunun ufak bir hatası yüzünden vatandaşın köylü veya esnafın kapısına haksız olarak haciz memuru gelebilir, bu da vatandaşları çok üzen bir şeydir. Onun için biz adalet işlerimizin idare işlerimizin herhangi birisi olursa olsun herkes için daha düzgün daha verimli bir hale sokulmasını temenni ediyoruz, böyle olması da memleket hayrındır. Evet Türk Milleti bugünkünden daha müreffeh, yüz nisli daha müreffeh bir hayat geçirsün, istiyoruz. Fakat Bütçemiz meydandadır. Bir insan çarşıya giderken evinin ihtiyacını tamamiyle temin etmek arzusunu besler. Fakat cebindeki para nihayet yüz lira ise yüz liralık iş görür. Neticede işte param bu idi, şunları alabildim der. İki odalı, mütevazı bir evde otu-